

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο(μονάδες 15)

1. Λάθος: «Ο νέος πατριωτισμός πάει αντίθετα στον λαϊκισμό και στον εθνικισμό που διχάζει και φανατίζει τους πολίτες»
2. Σωστό: «Διακατέχεται δηλαδή από μια συνείδηση συλλογικής ευθύνης που δεν σταματάει στο ατομικό σκέλος»
3. Σωστό: «Ο γνήσιος πατριώτης ασχολείται με τα πολιτικά δρώμενα της χώρας του»
4. Λάθος: «ο νέος πατριωτισμός επιτάσσει να αφιερώσουμε ένα μέρος του χρόνου μας για να συνεισφέρουμε στην κοινωνία»
5. Σωστό: «έσπρωξε» ένα κομμάτι πολιτών, και ιδιαίτερα νέων, να σκεφτούν το ρόλο τους και την προσφορά τους στην πατρίδα»

Ερώτημα 2^ο(μονάδες 10)

Αντίθεση: δεν πρέπει να συγχέουμε τον πατριωτισμό με τις εθνικιστικές κραυγές και το μίσος για τον «άλλο», τον διαφορετικό.

Πρώτο σκέλος: η ταύτιση του πατριωτισμού, με τις γραφικότητες, τα πλαστικά σημαιάκια, τις παρελάσεις, τα εμβλήματα και τα συλλαλητήρια με τα λάβαρα.

Δεύτερο σκέλος: Υγιής πατριωτισμός είναι η μελέτη της ιστορίας χωρίς παρωπίδες, η συμμετοχή στα κοινά, η πρόταξη του συλλογικού συμφέροντος έναντι του ατομικού, η φροντίδα για τη γειτονιά, την πόλη μας, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά...

Η τεχνική της αντίθεσης στοχεύει στο να φωτιστεί το πραγματικό περιεχόμενο του πατριωτισμού. Στην πρώτη περίπτωση εξηγείται ότι η ταύτιση της έννοιας με εθνικιστικές εξάρσεις αποτελούν στρέβλωση. Στην αντίθετη περίπτωση τονίζεται ότι η απαλλαγή από ιστορικές αγκυλώσεις, η πρόταξη του συλλογικού συμφέροντος και η μέριμνα για κοινωνικές δράσεις αποτελούν ύψιστη μορφή πατριωτισμού, καθώς δείχνει έμπρακτα την αγάπη και την αφοσίωση προς την πατρίδα.

Ερώτημα 3^ο(μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα συμφωνούν ως προς το περιεχόμενο του πατριωτισμού στα εξής:

- ο πατριωτισμός αντιτίθεται στον λαϊκισμό και στον εθνικισμό (δεν πρέπει να συγχέουμε τον πατριωτισμό με τις εθνικιστικές κραυγές/πάει αντίθετα στον λαϊκισμό και στον εθνικισμό)
- αφορά την πρόταση του συλλογικού συμφέροντος προς όφελος της πατρίδας (η πρόταση του συλλογικού συμφέροντος έναντι του ατομικού/θα ξεπεράσει το μικροπολιτικό του συμφέρον για το καλό της πατρίδας)
- σημαίνει συμμετοχή σε δράσεις εθελοντικές επωφελείς για την κοινωνία(η φροντίδα για τη γειτονιά, την πόλη μας, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά/εμπλοκή σε εργασίες που θα υποστηρίξουν ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ανθρωπιστικές δράσεις)
- σημαίνει ενεργή συμμετοχή στα κοινά (η συμμετοχή στα κοινά/ασχολείται με τα πολιτικά δρώμενα της χώρας του)
- συνδέεται με την εκπαίδευση (πατριωτισμό οφείλει να καλλιεργήσει και το σχολείο μακριά από φοβικά σύνδρομα και αγκυλώσεις/αρκετοί δάσκαλοι και καθηγητές κάθονται επιπλέον ώρες, χωρίς αμοιβή, στο σχολείο για να βοηθήσουν στην εκπαίδευση των παιδιών μας).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Το θέμα του κειμένου αναδεικνύει τη σχέση του Έλληνα με την πατρίδα του και την ευθύνη που αισθάνεται απέναντι στην ιστορία του τόπου του. Μια ιστορία γεμάτη φως αλλά και σκοτάδια, που έχει αφήσει το αποτύπωμά της στην παγκόσμια ιστορία και συνδέεται με τους αγώνες, τα πάθη, τα επιτεύγματα και τη δόξα του ελληνικού έθνους. Συνεπώς το χρέος απέναντι σε όλο αυτό είναι μεγάλο και δημιουργεί αντιφατικά συναισθήματα.

Κειμενικοί δείκτες: (τρεις επαρκούν)

- αντίθεση (Για έναν Έλληνα όμως το ταξίδι στην Ελλάδα καταντάει γοητευτικό κι εξαντλητικό μαρτύριο, στέκεσαι σε μια πατημασιά ελληνικής γης και σε κυριεύει αγωνία)

- ερωτήματα (Ποια απ' όλες τις φωνές να διαλέξεις; /Πώς να γίνουμε κι εμείς άξιοι των προγόνων, πώς να τη συνεχίσουμε, χωρίς να την ντροπιάσουμε, την παράδοση της ράτσας μας;)
- μεταφορά (Μια αυστηρή ασίγαστη ευθύνη βαραίνει στους ώμους σου, βαραίνει τους ώμους όλων των ζωντανών Ελλήνων/Το κάθε ελληνικό τοπίο είναι τόσο ποτισμένο από ευτυχίες και δυστυχίες με παγκόσμιο αντίτυπο)
- χρήση α' πληθυντικού προσώπου, ασύνδετο (Ένα ελληνικό τοπίο δεν δίνει σ' εμάς τους Έλληνες μian αφιλόκερδη ανατριχίλα ωραιότητας, έχει ένα όνομα το τοπίο -το λένε Μαραθώνα, Σαλαμίνα, Ολυμπία, Θερμοπύλες, Μυστρά- συνδέεται με μian ανάμνηση, εδώ ντροπιαστήκαμε, εκεί δοξαστήκαμε, και μονομιάς το τοπίο μετουσιώνεται σε πολυδάκρυτη, πολυπλόκητη ιστορία.)

Τέλος, ο μαθητής/ η μαθήτρια, ανάλογα με τα βιώματα που συνιστούν τον παραστατικό του/της κύκλο και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης, μπορεί να εκφράσει τα συναισθήματα και τις σκέψεις που του προκάλεσε η ανάγνωση του Κειμένου³.